

Jaarverslag 2019
Reclassering Nederland

Reclasseren
doen we samen

Inhoudsopgave

2019 samengevat is: samen en leren.

Voorwoord van algemeen directeur Johan Bac. 3

Niets om je voor te schamen in de Carrouselgroep

Lees in dit verhaal van twee reclasseringswerkers wat een schuchtere vrachtwagenchauffeur, een nagelbijtende sportinstructeur en een keurige directeur gemeen hebben. 5

Veelzijdige vrijwilliger wil slachtoffers voorkomen

In 2019 stonden we stil bij 10 jaar COSA in Nederland. COSA is een succesvolle methode om recidive bij zedendaders te voorkomen met inzet van vrijwilligers. Dit is het verhaal vrijwilliger Elze. 7

Bestuurlijk akkoord getekend door minister, Reclassering, DJI en gemeenten

“Reclasseringswerk werkt het beste dichtbij de doelgroep, dus in de bajes en in de buurt. Daar willen we letterlijk aanwezig zijn als reclassering.” 10

Reclasseren dichtbij de leefwereld van de cliënt

Bekijk in de vlog de dagelijkse praktijk van toezichthouder Brian. 11

Samenwerken met de gevangenis

In 10 gevangenissen zijn we samen met DJI en gemeenten aan de slag voor een betere terugkeer van gedetineerden. 11

Met werkgestraften aan de slag voor de buurt

Zo'n 250 gezinnen in de omgeving Boxtel eten wekelijks van de opbrengst uit deze voedseltuin die onderhouden wordt door werkgestraften. 12

Reclassering in de media

Van 'hoe gaan we om met verharde criminelen?' tot 'hoe werkt zo'n werkstraf nou precies?', van NOS tot de Stentor. 14

De vijf meest bijzondere social media momenten in 2019 15

Balans, exploitatierekening en productiecijfers 2019 17

Algemene feiten & cijfers 2019

Hoe verhouden het aantal mannelijke en vrouwelijke cliënten zich? Hoeveel procent van onze doelgroep heeft eigenlijk werk? Hoeveel mensen met een enkelband lopen er ongeveer rond in Nederland? 20

Verslag raad van toezicht & nevenfuncties

Voorzitter Liesbeth Spies blikt terug op 2019 24

2019 samengevat
is: samen en leren.

Voorwoord

Als ik 2019 met twee woorden samenvat, zijn het 'samen' en 'leren'. Het afgelopen jaar zijn we verder gegaan met het vernieuwen van het reclasseringswerk. Met elkaar binnen de reclassering én samen met bekende en nieuwe partners in de keten en de samenleving. Dat is een reis vol ontdekkingen, met soms wat obstakels, maar vooral mooie praktijkvoorbeelden. Daarover straks meer.

Ik schrijf dit voorwoord met een dubbel gevoel. Uiteraard terugkijkend, maar ook met mijn gedachten bij de actualiteit en de nabije toekomst. 2019 ligt slechts een half jaar achter ons, en nu al lijkt het lang geleden en komt het mij letterlijk voor als een heel andere tijd. Corona, we zitten er nog middenin en ook voor Reclassering Nederland zal er een tijd zijn van voor en een tijd van na het virus. We kunnen bedenken wat de toekomst ons gaat brengen, maar welke precieze impact de crisis op de samenleving gaat hebben of wat het betekent voor het reclasseringswerk, weten we niet.

Welke effecten de coronamaatregelen nu hebben, is wel duidelijk. We doen veel werk vanuit huis, wat soms pittig is als er bijvoorbeeld ook jonge kinderen thuis zijn. We moesten de werkstraffen stoppen, het contact met cliënten verloopt in de meeste gevallen anders. Aan de andere kant loopt het werk op en doen we meer toezichten met elektronische controle.

En toch: de crisis laat ook zien hoe veerkrachtig en positief veel mensen zijn en blijven, hoe inventief ook! Ook nu leren we van nieuwe werkwijzen en intensieve samenwerking met onze ketenpartners. De verhalen daarover lees je op onze website.

Terug naar 2019. Het jaar van samen en leren. De verhalen in dit jaarverslag zijn daar stuk voor stuk voorbeelden van. 2019 is het jaar waarin we onze koers 'reclasseren in Buurt en Bajes' verder in de praktijk hebben gebracht. We zijn gestart met meerdere experimenten voor effectievere samenwerking binnen de gevangenis en met tien experimenten in 'de buurt': deels nieuwe en deels goede bestaande initiatieven op het gebied van reclasseringswerk waarbij we de samenleving meer en nauwer willen betrekken. Met elkaar leren wat werkt en wat niet werkt, is een belangrijk onderdeel van de experimenten. En ook als cliënten ernstig opnieuw in de fout gaan, willen we, nee móeten we daarvan leren. In dit jaarverslag lees je hoe we onze missie in praktijk brengen: door middel van controle en begeleiding werken aan gedragsverandering van onze cliënten en herhaling van delicten (crimineel gedrag) voorkomen.

Lees en zie de verhalen van reclasseringswerkers en vrijwilligers die zich elke dag inzetten om de samenleving veiliger te maken. Die elke dag leren en daardoor steeds beter worden in hun werk. In bijzondere projecten rond zedendaders (COSA) en de aanpak van huiselijk geweld (Carrouselgroep Eindhoven), maar vooral ook tijdens het 'gewone dagelijkse' reclasseringswerk. Uiteraard ontbreken de feiten, cijfers en een mediaoverzicht niet, ook die horen in een jaarverslag.

Veel leesplezier met deze terugblik op 2019.

Johan Bac
Algemeen directeur

Johan Bac gaat een jaar na de introductie van het meerjarenplan 'Bevlogen Teams in Buurt & Bajes' op werkbezoek in regio Zuid. Met eigen ogen ziet hij verschillende voorbeelden van projecten waarin de reclassering nauw samenwerkt met allerlei partners om justitiabelen weer op het rechte pad te krijgen. Zo brengt hij een bezoek aan de eerste wijkrechtbank van Nederland, de voedseltuin van de Kleine Aarde die werkgestraften onderhouden en aan een reclasseringsteam dat in de PI Roermond met DJI samenwerkt aan een goede en veilige terugkeer van gedetineerden in de samenleving.

Aanpak huiselijk geweld

Niets om je voor te schamen in de Carrouselgroep

Aan tafel zitten vijf totaal verschillende mannen. Een lange blonde man die net een eigen online winkel is gestart naast een stratenmaker met handen als kolenschoppen. Ertegenover een schuchtere vrachtwagenchauffeur met pet die nauwelijks iemand aankijkt, geflankeerd door een getatoeëerde, nagelbijtende stratenmaker. Een keurige directeur maakt het rijtje af. Eén ding hebben ze gemeen: thuis vlot het niet. Onlangs ging het bij deze mannen thuis flink mis en daarom zitten ze hier, bij de Carrouselgroep in Eindhoven. Want ze weten stuk voor stuk: zo kan het niet langer.

De begeleiders van deze mannen binnen de Carrouselgroep zijn reclasseringsmedewerkers Hanneke Geurts en Ruud Bexkens. Hanneke: "Bij huiselijk geweld is het belangrijk er zo vroeg mogelijk bij te zijn. Dus niet het hele strafrechtelijke proces afwachten, maar meteen de koe bij de horens vatten en aan de slag. Hier bij de Carrouselgroep kan dat: als op zaterdag thuis een ruzie escaleert, kunnen ze hier de dinsdag erna al aanschuiven. Met als voornaamste doel nieuw geweld te voorkomen. We zijn heel blij hoe de gemeente en de reclassering hierin een samenwerking aan zijn gegaan, die mijn collega Ruud en ik mogen faciliteren."

Oh, dat zou bij mij nooit werken

Hoe werkt het hier?

Aan de schuchtere vrachtwagenchauffeur, nieuw in de groep, leggen ze uit hoe het hier werkt. "Je zit hier bij de Carrouselgroep, waar mannen vrijwillig bijeenkomen die met huiselijk geweld te maken hebben. Het belangrijkste is dat je hier veilig voelt en dat je alles kunt zeggen wat je wilt zeggen. Je bent hier anoniem, we gebruiken elkaars achternamen niet. En we praten niet over dader en slachtoffer; voor een ruzie ben je immers met zijn tweeën. Kun je ons meer vertellen over wat er bij je thuis is gebeurd?" Als hij zijn verhaal doet, vragen ze gedetailleerd door, gaan in op elke opmerking die hij maakt, en leggen daarna uit wat hij van de Carrouselgroep mag verwachten: handvatten om beter met de situatie thuis om te gaan en zo nieuw geweld te voorkomen.

Technieken toepassen

“Oh, dat zou bij mij nooit werken,” breekt de stratenmaker in als er wordt gesproken over de time-out-techniek: even afstand nemen en tot rust komen als de discussie té verhit wordt. “Dat probeer ik al jaren. Dan hebben we een gesprek, gaat haar stem omhoog, voel ik dat het fout gaat, en dan loop ik weg. Voor die time-out. Maar dan komt ze me achterna, of ze blijft me de hele tijd appen, of ze belt mijn ouders. Nee hoor, bij mij werkt dat niet.” Nog vóór Ruud of Hanneke hierop in kunnen gaan, breekt de lange blonde winkeleigenaar in. Van de acht avonden heeft hij er nu zeven bijgewoond en daarmee iets meer oefentijd gehad dan de stratenmaker. Hij vertelt hoe hij en zijn vriendin een time-out benutten: zij schrijft op wat ze allemaal nog tegen hem wil zeggen. “Als we dan na een uur of zo weer samenkomen, hebben we het heel rustig over wat ze opgeschreven heeft. Dan voelt zij zich gehoord en ik begrijp haar beter. Voor ons werkt dat heel goed.”

Tegennatuurlijk gedrag vertonen kan de boel doorbreken

Wil je hetzelfde resultaat? Nee? Nou dan

Het is typerend voor de Carrouselgroep: de mannen vertellen hun verhaal, vullen elkaar aan, geven elkaar tips en zijn elkaars spiegel. Er wordt geen blad voor de mond genomen: als je blijft doen zoals je altijd gedaan hebt, blijft het resultaat hetzelfde. Wil je dat? Nee? Nou dan. Hanneke: “Net hoorde je Ferry (de stratenmaker, red.) zeggen dat een time-out niet echt zijn ding is, maar juist tegennatuurlijk gedrag vertonen kan de boel doorbreken. Mensen verwachten het niet van je en dat kan verrassende reacties opleveren.” En zo regent het de hele avond verhalen, tips en adviezen. De mannen, die hier allemaal vrijwillig zitten en zo snel mogelijk na het plegen van het huiselijk geweld binnen zijn gestroomd in een al bestaande groep (vandaar de naam carrousel), slurpen de informatie op. En gelijk hebben ze: vaak zitten ze nog midden in bijvoorbeeld een huis- of contactverbod; de motivatie om met zichzelf aan de slag te gaan is groot.

Al 10 jaar

Hanneke en Ruud werken samen al jaren 45 dinsdagavonden per jaar met een groep van 6 tot 10 mannen op een neutrale plek in Eindhoven, waar ze zorgen voor een samenspel tussen de ervaringen van de deelnemers en hun expertise; zij zijn specialisten op het gebied van huiselijk geweld en houden hun kennis voortdurend up-to-date. Zij weten alles over de dynamiek van geweld en psychopathologie die aanwezig kan zijn bij mannen die geweld gebruiken en zetten hun vaardigheden in met hulp van diverse methodieken en interventiestijlen. Ruud: “Het brengt de mannen vaak een beetje orde in de chaos. Ze hoeven zich hier niet te schamen, want ze zitten allemaal in hetzelfde schuitje. Ze proberen duidelijk iets van elkaars verhalen op te steken.” En dat werkt, getuige de feedback van de lange blonde winkeleigenaar die volgende week voor het laatst plaatsneemt aan deze tafel: “Ik had dit tien jaar eerder moeten doen, dan had ik mijn huwelijk kunnen redden. Gelukkig weet ik nu hoe ik met mijn nieuwe vriendin issues moet aanpakken.”

De Carrouselgroep is tien jaar geleden opgericht door Peet Sprinkhuizen en wordt op dit moment nog alleen in Eindhoven gehouden. Deelname is vrijwillig en gratis voor mannen in een specifiek gebied. Omdat de training doorlopend wordt aangeboden, kunnen deelnemers snel starten. Er is geen sprake van een opstartfase, de deelnemers stappen op een al draaiende carrousel, vandaar de naam van deze training.

Maar dit alles wil niet zeggen dat deelname vrijblijvend is. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij gemotiveerd zijn om met hun gedrag aan de gang te gaan. Daarnaast is een goede beheersing van de Nederlandse taal van belang omdat de analyse van de eigen situatie door middel van gesprekken in het Nederlands een essentieel onderdeel is.

[Meer informatie over de Carrouselgroep vind je in deze methodiekbeschrijving en flyer.](#)

Aanpak Zedendaders

Veelzijdige vrijwilliger wil slachtoffers voorkomen

Elze is hulpverlener, Boeddhist, meditatie- en ademhalingstrainer, spiritueel coach, ex-garagehouder, sportschooleigenaar, dichter, tatoeëerder, motorrijder en opa. Daarnaast heeft hij enige bekendheid als voorvechter voor mensen met aardbevingschade in Groningen. Genoeg te doen dus zou je zeggen. Toch is hij ook vrijwilliger voor COSA, een methode die Reclassering Nederland inzet om te voorkomen dat zedendaders in herhaling vallen. Maar waarom eigenlijk? En hoe is het om aan de slag te gaan met daders die, op z'n zachtst gezegd, op weinig sympathie kunnen rekenen in de samenleving?

In een naar wierook geurende trainingsruimte waar voorheen zijn autobruggen stonden, vertelt hij er meer over. Elze: "Het leek me interessant om te kijken wat die mensen bezielt. Maar vooral wilde ik het doen om mogelijke toekomstige slachtoffertjes te voorkomen. Dat is mijn sterkste motivatie om deel te nemen aan COSA."

Tweet

Het balletje gaat rollen als Elze een paar jaar terug een tweet ziet van de politie over COSA. Hij zoekt contact met Reclassering Nederland en kort daarna volgt hij een tweedaagse training met andere vrijwilligers waarin ze worden voorbereid op deelname aan een zogeheten COSA-cirkel, waarbij een groep van vrijwilligers en professionals van de reclassering, politie en andere instanties een cirkel vormen rond een zedendader. Elze rondt één cirkel af, maar moet uit de tweede cirkel stappen wegens gezondheidsredenen. "Maar binnenkort meld ik me weer aan", vertelt hij terwijl getatoeëerde vingers een lepel door zijn koffie roeren. Elze gelooft in COSA, maar is er duidelijk over dat het soms ook best zwaar kan zijn om vrijwilliger te zijn.

Geen geheimen

Een van de motto's van COSA is 'geen geheimen'. Dat betekent ook dat het kernlid bij de start zelf aan de vrijwilligers moet vertellen wat hij gedaan heeft. In de tweede cirkel waar Elze aan deelneemt slaat dat in als een bom. "Het moeilijkste en zwaarste moment voor mij was toen dit kernlid vertelde wat hij gedaan had. Ik vroeg hem hoeveel slachtoffers hij dan gemaakt had. Ik zag hem nadenken en langzaam tellen. Hij kwam tot zeven of acht, dat weet ik niet meer precies. Maar het was duidelijk dat hij elk geval in zijn hoofd afspeelde. Het is maar goed dat hij niet wist wat ik op dat moment dacht."

Uiteindelijk doe je dit niet voor het kernlid, maar juist om toekomstige slachtoffers te voorkomen

Slachtoffers voorkomen

Zijn 'Boeddhistische opvoeding' zoals Elze het noemt, helpt hem om te gaan met dit soort situaties. Elze legt uit: "Iemand heeft iets slechts gedaan, dat is duidelijk. En iemand moet ervoor gestraft worden. Simpel zat, daar ben ik heel makkelijk in. Maar tegelijkertijd is dat slechte wat iemand gedaan heeft maar een deel van wie hij is. Moeten we dan iemand helemaal veroordelen als slecht mens? Daar heb ik m'n hele leven al twijfels bij gehad. Daarnaast geloof ik in Karma, maar dat is meer voor mezelf. Ik neem dat niet mee naar de COSA-cirkel. En met het verstrijken van de tijd wordt het iets zachter. Het is niet zo dat je echt begrip krijgt voor iemands daden, maar als je hoort over iemands verleden, wat hij zelf heeft meegemaakt, dan snap je wel meer waar het vandaan komt. En uiteindelijk doe je dit niet voor het kernlid, maar juist om toekomstige slachtoffers te voorkomen."

Wijde blik

In de twee cirkels waar Elze actief in was heeft hij een goede chemie met zijn mede-vrijwilligers. Elze licht toe: "Het is goed dat we met meerderen zijn. Nu kun je bij elkaar checken of je gedachten en ideeën overeenkomen. Ook door op de gespreksverslagen te reageren die we om en om maken van de bijeenkomsten. En als je met drie of vier mensen bent is er altijd wel iemand die verder kijkt." Op thema-avonden die georganiseerd worden over allerlei COSA-gerelateerde onderwerpen heeft Elze veel andere vrijwilligers uit het land ontmoet. "Je ziet daar veel mensen die hoog-opgeleid zijn, maar wat ze vooral gemeen hebben is een wijde blik. Niet van die mensen die verkokerd denken, snel bang zijn of oeh of aah roepen. Ook bij de jongere vrijwilligers zie ik dat terug, daar heb ik bewondering voor. En de cirkelcoördinatoren zorgen voor een goede samenstelling van de groep vrijwilligers. Ze letten daarbij goed op de balans en hoe de vrijwilligers elkaar aanvullen, qua persoonlijkheid maar ook qua leeftijd."

Band

Om binnen een cirkel een sfeer te creëren waarin het kernlid open durft te zijn over zijn (risico)gedachten, moet er een band groeien. Elze: "Ik doe dat door ook wat over mezelf te vertellen, over mijn achtergrond en familie bijvoorbeeld. Niet alles natuurlijk, of waar je woont." Om daar met een veelbetekenende grijns aan toe te voegen: "Maar dan moet je natuurlijk niet voor komen rijden met de bus van je garage waar je achternaam en adres op staan, maar goed, dat was maar één keer." De wekelijkse gesprekken vinden vooral plaats bij het kernlid thuis, maar soms gaan ze er ook even uit. Bijvoorbeeld een avondje bowlen. "En ze

hebben dat contact ook wel nodig hoor, want ze zijn vaak eenzaam. En als ze al vrienden hebben zijn dat vaak mensen uit de instellingen waar ze hebben gezeten.” Dan helpt het dat er een groep mensen uit de ‘normale’ wereld is, die een isolement willen voorkomen en bereid zijn om ze af en toe ook te helpen. Elze: “Zo hebben we ook met alle vrijwilligers geholpen met de verhuizing van een kernlid. Ik zag er eerst tegenop, maar toen we bezig waren, zag ik zijn hele houding en gezichtsuitdrukking veranderen. Zoveel betekende het voor hem dat er mensen waren die hem hielpen. Dat vond ik wel mooi om te zien.”

Dan helpt het dat er een groep mensen uit de ‘normale’ wereld is, die een isolement willen voorkomen

Streng en straight

Naast dat ze niet te beroerd zijn om het kernlid af en toe te helpen zijn Elze en zijn medevrijwilligers niet bang om het kernlid een spiegel voor te houden of hard of direct te zijn. Elze “We zijn streng en straight en houden niet onze mond als we ergens wat van vinden. Elze doet voor op strenge toon: “Wat doe je als je merkt dat je gaat staren? ‘Hoofd naar beneden en weglopen’. Goed zo. En als dat niet lukt? ‘Gelijk contact opnemen met jullie of de cirkelcoördinator’. Goed zo.”

Goede afloop?

Geloof Elze in de goede afloop? Dat hangt ervan af. “Bij het eindigen van de eerste cirkel wel. Ik was zelf wel blij voor hem dat het klaar was. Ook omdat we er allemaal van overtuigd waren dat hij het niet nog een keer zou doen.” Over het kernlid uit Elzes tweede cirkel, waar hij om gezondheidsredenen moest uitstappen, is hij minder overtuigd: “Ik kan me moeilijk voorstellen hoe deze man echt kan veranderen.” Evengoed is Elze overtuigd van de kracht van COSA. “Kijk, je kunt nooit echt zeker weten dat iemand het nooit meer doet. Maar voorkomen dat een zedendader zichzelf terugtrekt en in een isolement raakt is altijd een goed idee, want daarmee voorkom je meer recidive. Dat laten de onderzoeken en resultaten uit het buitenland ook zien.”

Te koop

Hoewel Elze er geen geheim van maakt dat hij COSA-vrijwilliger is, loopt hij er in zijn directe omgeving niet mee te koop. “Want dat wordt in dit soort dorpen al snel niet goed begrepen. Zo van oh, hij werkt met die viezeriken.” Het lijkt Elze te typeren. Hij kan slecht tegen onrecht en komt in daartegen in actie, los van wat de norm is, of wat anderen ervan denken. Daarnaast is hij erg geïnteresseerd in de werking van de menselijke geest. Zijn kennis en ruime levenservaring past hij nu graag toe in zijn huidige werkzaamheden en binnen COSA. Of het nou gaat om mensen ondersteunen, of ervoor zorgen dat ze anderen geen leed toebrengen. Of zoals hij het zelf met een kwinkslag mooi samenvat: “Vroeger werkte ik aan auto’s, nu werk ik aan mensen.”

In 2019 stonden we tijdens een symposium stil bij [10 jaar COSA in Nederland](#). COSA is een succesvolle methode om recidive bij zedendaders te voorkomen met inzet van vrijwilligers. Op het symposium en werden vrijwilligers uit heel het land in het zonnetje gezet. Op www.reclassering.nl/cosa lees je meer over deze methode en vind je er cijfers van 10 jaar COSA in Nederland.

Samenwerking reclassering,
gevangeniswezen en gemeenten

Bestuurlijk akkoord getekend door minister, Reclassering, DJI en gemeenten

Jaarlijks keren ongeveer 30.000 ex-gedetineerden na hun gevangenisstraf weer terug in de samenleving. Om ervoor te zorgen dat dat goed en veilig verloopt is samenwerking tussen betrokken partijen belangrijk. Daarom tekenden de drie reclasseringsorganisaties (3RO), de gemeenten en de Dienst Justitiële inrichtingen (DJI) in juli 2019 samen met de minister voor Rechtsbescherming een bestuurlijk akkoord om deze samenwerking te bekrachtigen.

Johan Bac, algemeen directeur Reclassering Nederland: "Reclasseringswerk werkt het beste dichtbij de doelgroep, dus in de bajes en in de buurt. Daar willen we letterlijk aanwezig zijn als reclassering. Na het vertrek uit de bajes vestigen mensen zich weer in een stad of dorp. Alle partijen zijn erbij gebaat dat die overgang goed verloopt, om de samenleving veiliger te maken. Mensen na detentie simpelweg op straat zetten, is vragen om nieuwe problemen. Ze moeten onderdak hebben, een paspoort en hulp om uit de schulden te komen. Vandaar dat ik het belangrijk vind dat vandaag het bestuurlijk akkoord door de minister, DJI, reclassering en gemeenten getekend wordt. We hebben elkaar hard nodig."

Vanaf dag één

De drie partijen (3RO, DJI en gemeenten) gaan vanaf de eerste dag van verblijf in de gevangenis samenwerken met de gedetineerde aan een re-integratieplan. Al tijdens de detentie wordt gewerkt aan wonen, werk en inkomen, zorg, legitimatiebewijs en hulp bij schulden. Onderzoek heeft uitgewezen dat mensen minder snel terugvallen in crimineel gedrag als deze voorwaarden op orde zijn. Dat helpt ook de reclassering in haar werk buiten de gevangenis.

Gegevensuitwisseling

In het akkoord spreken 3RO, DJI en gemeenten verder af om gegevens met elkaar uit te wisselen. Bij de inwerkingtreding van het wetsvoorstel straffen en beschermen, is er een wettelijke grondslag voor de drie partijen om informatie te delen. Dan is er geen toestemming meer nodig van een gevangene.

3RO, DJI en gemeenten werken al in verschillende gevangenis en nu samen. Bijvoorbeeld in Alphen aan den Rijn. Bekijk [hier](#) het verhaal van reclasseringswerker Radha.

Reclasseren in de buurt

Met werkgestraften aan de slag voor de buurt

Twee werkgestraften lopen in hun gele hesjes met een kruitwagen vol blad langs een wonderlijk uitziend huisje dat dienst doet als kippenhok. In de achtergrond staat een ‘bolwoning’ die zo uit een seventies science-fiction film lijkt te komen. Welkom op De Kleine Aarde in Boxtel. Werkmeesters Dave en Jill gaan hier vier dagen per week naartoe om in de voedseltuin biologisch geteelde groenten en fruit te oogsten voor de voedselbank. Zo’n 250 gezinnen in de omgeving Boxtel eten daar wekelijks van. Tegelijkertijd onderhouden de werkgestraften het terrein, waar de bewoners van de omliggende huizen weer heel blij mee zijn.

Dave vertelt vol enthousiasme over het bijzondere terrein en lijkt van elk stuk de geschiedenis te kennen “Het is echt een fijne plek om te werken, ook voor de werkgestraften. Want deze plek doet wat met ze, ook met de lastigste categorie.” Hij richt zijn blik op twee jongens in de verte. “In het begin waren die heel vervelend en niet gemotiveerd. Nu hebben we geen kind meer aan ze.” Waar dat aan ligt? Dave: “Veel van hen komen uit een thuissituatie waar het financieel niet altijd makkelijk is. Ze merken al snel dat ze hier werk doen dat er echt toe doet. Want elke week zien ze de gevulde kratten naar gezinnen gaan die het niet breed hebben. Daar hebben zij aan meegeholpen en dat geeft ze een goed gevoel.”

**We behandelen iedereen met respect,
maar verwachten dat ook terug**

Uitleg over hoe de natuur werkt

Maar ook de bejegening op het project draagt er aan bij dat ook de lastigste categorie werkgestraften hier goed kan aarden. Dave: "Wij behandelen iedereen met respect, maar verwachten dat ook terug, daar zijn we duidelijk over. Daarnaast zijn de vrijwilligers van de organisaties die hier actief zijn niet veroordelend naar die jongens toe, dat helpt ook." Jill voegt toe met een glimlach: "Ik krijg vaak terug dat ze van tevoren enorm opzagen tegen de werkstraf, maar door hoe wij hier met ze omgaan ze toch zonder al te veel tegenzin hun werkstaf afmaken." Dave gebruikt zijn talent voor vertellen ook om de vaak behoorlijk 'stadse jongens' uitleg te geven over hoe de natuur werkt. "Want vaak kennen ze dat alleen van tv."

Van de pompoenen hebben we 400 kilo geoogst

Zichtbare resultaten van de werkstraf

Op het terrein wordt hard gewerkt. Een wat oudere man oogst boerenkool samen met een vrijwilliger, een andere werkgestrafte hanteert de bladblazer en verderop gooien twee jongens rommel in een container. Op het terrein zie je netjes uitgegraven sloten, geknotte wilgen en tientallen meters hek met takkenril, en dat mag allemaal op het conto van 'de werkstraf'. Jill wijst naar een van de lege velden. "Daar stond de courgette, ernaast de pompoenen, daarvan hebben we ruim vierhonderd kilo geoogst."

Twee kanten

Jill is duidelijk enthousiast over het werken in en voor de buurt en vat het mooi samen: "Het mes snijdt zo aan twee kanten. Aan de ene kant doen de werkgestraften dankbaar werk en zien direct resultaat van hun werk, wat helpt om ze te motiveren. En de bewoners uit de buurt waarderen hun werk ook echt, want het zijn vaak de klussen die anders blijven liggen. Daarnaast is het ook goed voor de werkstraf dat wij zo zichtbaar wat terugdoen voor de maatschappij."

Reclassering in de media

De media weten ons goed te vinden, wat ons de mogelijkheid geeft onze standpunten duidelijk te maken en ons verhaal uit te dragen. We lichten een paar bijzondere media-optredens van afgelopen jaar uit.

1. Reclassering Nederland heeft in 2019 een speciaal regime ingevoerd voor extreem verharde delinquenten die een hoog risico vormen voor de eigen medewerkers en het publiek. Met zwaarder toezicht, veiligheidsmaatregelen en in samenwerking met politie en justitie wil de reclassering de risico's beter beheersbaar maken. Johan Bac en een toezichthouder vertelden erover in de media:

<https://www.reclassering.nl/actueel/nieuws/reclassering-komt-met-nieuwe-aanpak-extreem-verharde-delinquenten>

2. Hoe ziet een werkstraf er in de praktijk uit? Dat vroeg journalist Ronald Kamps van de Stentor zich af. Hij liep in de zomer van 2019 mee met aantal werkstrafprojecten in de regio Oost.

<https://www.reclassering.nl/actueel/nieuws/de-werkstrafserie-van-ronald-kamps-het-heeft-veel-indruk-gemaakt>

foto: Rob Voss

3. Het bijzondere werk van onze vrijwilligers in het buitenland die daar Nederlandse gevangenen bezoeken stond centraal in het artikel in het AD:

<https://www.reclassering.nl/actueel/nieuws/artikel-algemeen-dagblad-over-werk-bureau-buitenland-tranen-in-hun-ogen-als-ik-vertrek>

4. Meer waardering voor de werkstraf, hiervoor pleit Johan Bac in zijn column in het Nederlands Dagblad:

<https://www.reclassering.nl/actueel/nieuws/column-johan-bac-in-nederlands-dagblad-over-de-werkstraf>

5. In de Volkskrant een interview met onze collega 'Yolanda'. Zij werkt met extreem geharde criminelen. Wat merkt zij van de verharding van de criminaliteit? En wat vraagt dat van je als professional?

<https://www.reclassering.nl/actueel/nieuws/reclasseringsmedewerker-over-de-verharde-criminaliteit-in-de-volkskrant>

De meest bijzondere Social Media momenten in 2019

Reclassering Nederland
19.476 volgers
10 mnd · 🌐

Lenneke is gedragstrainer bij de reclassering en leert gedetineerden middels cognitievegedragstraining om te denken vóór ze doen. Toni is een cliënt van haar met duistere plannen voor na zijn detentie. Ze raadt hem af zijn plannen uit te voeren en legt aan de hand van het zogenaamde ABC-model uit waarom. Maar of ze wel tot hem doordringt?...

"Mijn nekhaars gaan recht overeind staan als ik beseft wat hij precies bedoelt"

reclassering.nl

👍👎🗨️ 504 · 43 commentaren

👍 Interessant 💬 Commentaar ➦ Delen

Een dag uit het leven van een gedragstrainer

Lenneke is inmiddels met pensioen maar werkte vorig jaar nog bij de reclassering als gedragstrainer. Ze is erg goed in haar vak, maar blijkt ook nog eens over een gouden pen te beschikken: dit verhaal over één van haar cliënten heeft ze zelf geschreven. Het is een verhaal dat niet alleen uitlegt wat het werk van een gedragstrainer behelst, maar die ook laat zien wat het belang is van dit soort gedragsinterventies. En het werd op LinkedIn de best bekeken post van 2019.

<https://reclassering.nl/actueel/verhalen/een-dag-uit-het-leven-van-een-gedragstrainer>

Statistieken – spontaan ⓘ
Doelgroep: alle volgers

36.044 weergaven	506 reacties	9,57% Doorklikfrequentie
43 commentaren	25 keer gedeeld	3.450 klikken
11,16% Interactiefrequentie		

Reclassering Nederland
19.476 volgers
6 mnd · 🌐

Verhalen over wat onze reclasseringscollega's meemaken delen we regelmatig met je. Wat we niet zo vaak delen, zijn verhalen van (oud-)cliënten. Vandaag is een uitzondering: oud-cliënt Nemo vertelt ons alles over hoe hij opgroeide, hoe het mis ging en hij in de gevangenis belandde, wat hij daaruit mee heeft genomen, en welke rol de reclassering speelde bij zijn terugkeer in de samenleving. "Ik realiseerde me dat het heel bijzonder was wat mijn toezichthouder deed."

Van bajesklant naar kringloopkoning: het verhaal van een oud-cliënt

reclassering.nl

👍👎🗨️ 483 · 14 commentaren

👍 Interessant 💬 Commentaar ➦ Delen

Van bajesklant naar kringloopkoning

We vertellen veel verhalen over reclasseringswerk en hoe onze collega's dit werk doen om bij te dragen aan een veiliger samenleving. Maar verhalen vertellen vanuit het perspectief van een cliënt, die gelegenheid krijgen we niet vaak. Dus toen ex-gedetineerde Nemo zich bij ons meldde en we de mogelijkheid kregen zijn verhaal op te tekenen, deden we dat graag. Vanuit zijn perspectief laat hij ons zien wat het toezicht voor hem betekend heeft, wat de rol van zijn toezichthouder daarin was en hoe hij na een roerige tijd in en ook buiten de gevangenis zijn leven heel mooi op de rit kreeg.

<https://reclassering.nl/actueel/verhalen/van-bajesklant-naar-kringloopkoning-het-verhaal-van-een-oud-cli%C3%ABnt>

Statistieken – spontaan ⓘ
Doelgroep: alle volgers

22.052 weergaven	484 reacties	5,66% Doorklikfrequentie
14 commentaren	29 keer gedeeld	1.248 klikken
8,05% Interactiefrequentie		

Reclassering Nederland
19.476 volgers
6 mnd •

Dit zijn Tara en Deborah. Zij zijn reclasseringswerkers op Bonaire en nu vol enthousiasme op zoek naar nieuwe collega's om hun team in de Cariben te versterken. Heb jij ervaring als reclasseringswerker en zie jij het wel zitten om je in de Cariben in te zetten voor een veiliger samenleving? Solliciteer dan vóór 11 november 2019 door een mail te sturen naar administratie@reclassering-cn.com. Meer informatie vind je via de link hieronder.

Vacatures Reclasseringswerkers (FT)
bonaire.nu

195 • 16 commentaren

Interessant Commentaar Delen

Reclasseren in de Cariben

Op de BES-eilanden (Bonaire, Sint-Eustatius en Saba) is ook een reclasseringsorganisatie actief: Stichting Reclassering Caribisch Nederland (SCRN). Reclassering Nederland is tot en met 2019 gedelegeerd opdrachtgever van SRCN. Want op 11 november tekenden beide directeuren voor een nieuwe samenwerkingsrelatie. Vanaf 1 januari 2020 staat SRCN op eigen benen. Het ministerie van Justitie & Veiligheid heeft dan een eigen subsidierelatie met de reclasseringsorganisatie op Bonaire, Saba en Sint-Eustatius.

Net als Reclassering Nederland brengen ze bij SRCN advies uit, houden ze toezicht op cliënten, geven ze gedragstrainingen en zien ze toe op de uitvoering van werkstraffen. Toch ziet het reclasseringswerk er daar heel anders uit dan hier, niet in de laatste plaats omdat je op die kleine eilanden je cliënten continu tegen het lijf loopt. Reclasseringswerkers Tara en Deborah vertellen erover. <https://reclassering.nl/actueel/verhalen/reclasseringswerker-zijn-op-bonaire-hoe-is-dat>

Statistieken – spontaan ⓘ

Doelgroep: alle volgers

31.348 weergaven	478 reacties	7,43% Doorklikfrequentie
25 commentaren	14 keer gedeeld	2.330 klikken
9,08% Interactiefrequentie		

Yolanda van Empel en 10 anderen vinden dit leuk.

Johan Bac @Johan_Bac · 2 mrt.
Alle reden om zuinig te zijn op onze #reclassering: al bijna 200 jaar onafhankelijk, werken met delinquenten om nieuwe slachtoffers te voorkomen. Vaak in opdracht van @RechtspraakNL of @Het_OM. Betaald uit publieke middelen, verantwoording aan opdrachtgevers en @ministerieJenV.

Marnix Eysink Smeets @EysinkSmeets
Britse Rekenkamer: recente privatisering van de engelse reclassering heeft dramatische gevolgen. Numbers returning to prison 'skyrocket'
bbc.com/news/uk-474093...

Pilot met advocatuur

Op een tweet van lector 'Publiek Vertrouwen in Veiligheid' Marnix Eysink Smeets antwoordde onze directeur. Er ontstond een twitterdiscussie over hoe onafhankelijk de reclassering daadwerkelijk is, waarop Johan Bac besloot de advocaten die in de discussie meepraatten uit te nodigen voor een gesprek op kantoor. Dit alles heeft geleid tot een pilot die op dit moment gehouden wordt in regio Oost waarbij advocaten in uiterste noodgevallen rechtstreeks contact op kunnen nemen met een reclasseringswerker Advies om een advies te ontvangen in een rechtszaak. De advocaten en Johan komen nog altijd regelmatig bij elkaar voor zeer productief overleg.

Annemieke V @v_annemieke · 27 aug.
Vandaag telefoontje van cliënt, hij is klaar met de werkstraf. Hij had daar graag blijven werken, leuke collega's en leuke baas. De werkstraf was net dat duwtje in zijn rug, nu gaat hij solliciteren en op zoek naar betaald werk. Hoe leuk! #werk #werkstraf

1 3 41

De kracht van invloedrijke volgers

Op deze tweet van onze werkmeester Annemieke werd gereageerd door een twitteraar met de vraag of er dan nog wel sprake is van vergelding en boetedoening. Journalist Chris Klomp antwoordde daarop dat hij het juist een hoopgevend bericht vond, omdat het hebben van een baan ongelofelijk veel verschil kan maken met betrekking tot de kans op recidive. De tweet werd daarop één van de meest succesvolle die we in 2019 gezien hebben.

Harde lessen uit een bewogen zaak

In december 2018 werd de 16-jarige scholiere Hümeýra in het fietsenhok van haar school in Rotterdam vermoord door Bekir E. Het inspectieonderzoek dat naar aanleiding van haar dood werd ingesteld, bracht fouten naar boven die gemaakt waren door ongeveer alle instanties met wie het meisje te maken had gehad. Het intens trieste verhaal van haar dood had grote impact op de reclasseringswerkers die met de dader hadden gewerkt, maar eigenlijk op iedereen. Zo ook op onze directeur Johan, die er een blog over schreef op LinkedIn.

<https://www.linkedin.com/pulse/harde-lessen-een-bewogen-week-johan-bac/?trackingId=7PJ63PeJU%2BzhWITZr9V18A%3D%3D>

Balans per 31 december 2019

	2019 € (x1.000)	2018 € (x1.000)
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	440	743
Materiële vaste activa	11.156	13.245
Totaal vaste activa	11.596	13.988
Vlottende activa		
Vorderingen	5.593	3.684
Liquide middelen	31.607	28.098
Totaal vlottende activa	37.200	31.782
TOTAALACTIVA	48.796	45.770
Eigen vermogen	12.661	11.744
Voorzieningen	8.651	7.126
Kortlopende schulden	27.484	26.900
TOTAALPASSIVA	48.796	45.770

Exploitatierkening 2019

	2019	2019 Begroting	2018
	€ (x1.000)	€ (x1.000)	€ (x1.000)
Baten			
Subsidie Ministerie van Justitie en Veiligheid	150.354	150.226	145.633
Overige overheidsbijdragen	2.362	2.280	2.300
Overige baten	8.534	7.743	8.087
Totaal baten	161.250	160.249	156.020
Lasten			
Personele lasten	128.330	125.935	124.689
Afschrijvingen	3.345	3.623	4.569
Huisvestingslasten	8.761	9.001	8.921
Overige instellingslasten	6.555	7.717	7.181
Projectbestedingen	13.346	13.978	12.382
Totaal lasten	160.337	160.254	157.742
Resultaat uit reguliere bedrijfsvoering	913	-5	-1.722
Financiële baten/lasten			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	9	5	7
Rentelasten en soortgelijke kosten	-5	-	-
Exploitatieresultaat	917	-	-1.715
Voorstel Resultaatsbestemming (verwerken in algemene reserve)	917	-	-1.715

Productiecijfers 2019

	Realisatie t.o.v. planning	Aandeel van het totaal
Kerntaken		
Lumpsumfinanciering	100%	21%
Plaatsing Forensische Zorg	142%	2%
Totaal Toezicht	98%	54%
Werkstraf	96%	22%
Justitieel Casemanagement	179%	< 1%
Gerealiseerde productie	98%	99%
Bij : gefinancierde onderproductie		1%
Totaal	99%	100%

	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Toezihten		
Toezihtniveau 1	5.753	6.165
Toezihtniveau 2	11.347	11.688
Toezihtniveau 3	1.930	2.032
COSA	131	134
Electronische Controle	1.970	2.192
Toezihten totaal	21.131	22.211

Werkstraffen	28.373	27.646
Justitieel Case Management	1.192	1.420

Feiten en cijfers 2019

Hoeveel werkgestraften begeleidt Reclassering Nederland jaarlijks? Hoe vaak adviseren wij justitie en gevangeniswezen over verdachten en veroordeelden? Hoeveel toezichten voeren wij uit? Enkele cijfers en feiten uit 2019 op een rij.

Reclasseringstaken

Bezoek na arrestatie

3.568

Advies

26.040

Toezicht

16.387

Gedragstraining

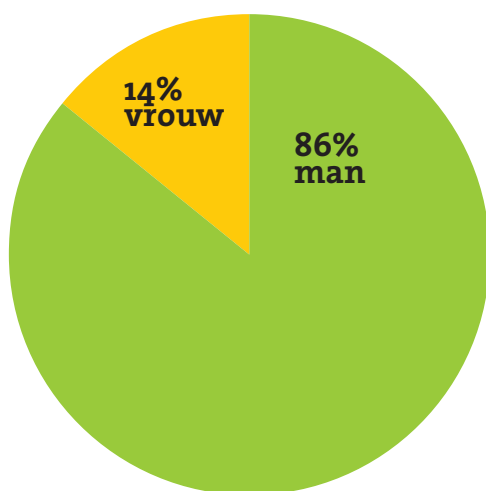
806

Werkstraf

28.662

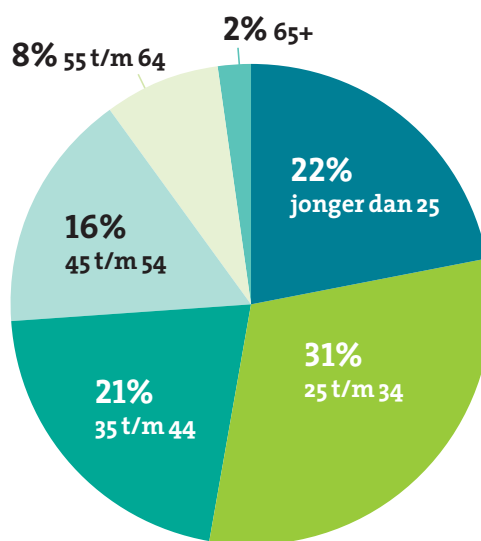
Verdeling man/vrouw

In 2019 bestond het aantal cliënten van Reclassering Nederland voor 86% uit mannen en 14% uit vrouwen.

Leeftijd

Meer dan de helft van onze cliënten in 2019 is jonger dan 35 jaar.

Hoofddelict

Van de cliënten van Reclassering Nederland* die een werkstraf of een toezicht opgelegd kregen, pleegde het grootste deel een aan agressie gerelateerd delict tegen personen (28%) of een vermogensdelict (22%), gevolgd door verkeersdelicten (19%) en drugsdelicten (8%).

Agressie tegen personen	28%
Vermogensdelicten	22%
Verkeersdelicten	19%
Overige delicten	11%
Drugsdelicten	8%
Economische delicten	7%
Seksuele delicten	2%
Vuurwapendelicten	2%
Vermogensdelicten met geweld	1%

**Unieke parketnummers van instroom 2019 op toezicht of werkstraf, dus alleen de veroordeelde cliënten.*

Motief voor gepleegd delict

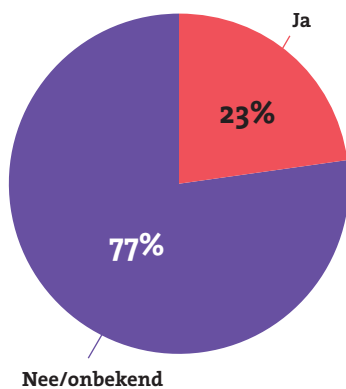
Wat was het motief voor het plegen van het delict waardoor cliënten onder toezicht kwamen te staan of een werkstraf voor moesten uitvoeren bij Reclassering Nederland? Hoe daders komen tot een delict is meestal een complexe samenloop van gebeurtenissen en factoren. We noemen de meest voorkomende aanleidingen om een beeld te geven. De emotionele toestand van de dader (31%), een financiële motivatie (21%) en verslaving (13%) waren in 2019 de meest voorkomende motieven voor het plegen van een delict waarvoor zij in contact zijn gekomen met Reclassering Nederland.

Emotionele toestand	31%
Financiële motivatie	21%
Verslaving, behoeftebevrediging	13%
Macht/onmacht	10%
Rechtvaardigheidsgevoel	7%
Groepsdruk	4%
Seksuele motivatie	3%
Sensatie zoeken	2%
Overig	9%

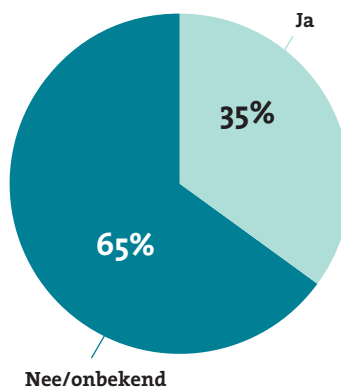
Beïnvloedende factoren en gevolgen

Welke factoren zijn van invloed geweest en heeft het delict tot schade geleid? In 23% van de delicten waren er meerdere daders betrokken en 35% van de delicten werd onder invloed van middelen gepleegd. In 32% van de gevallen was er sprake van materiële schade door toedoen van de daders.

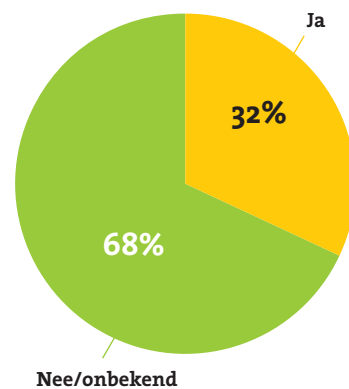
Andere daders betrokken

Onder invloed van middelen gepleegd

Materiële schade

Opgelegde toezichten

Na voorwaardelijke veroordeling

3.376

Schorsing van voorlopige hechtenis

2.011

Penitentiair programma en/of ET

630

Voorwaardelijk sepot

358

Voorwaardelijke invrijheidsstelling

430

TBS

170

PIJ

87

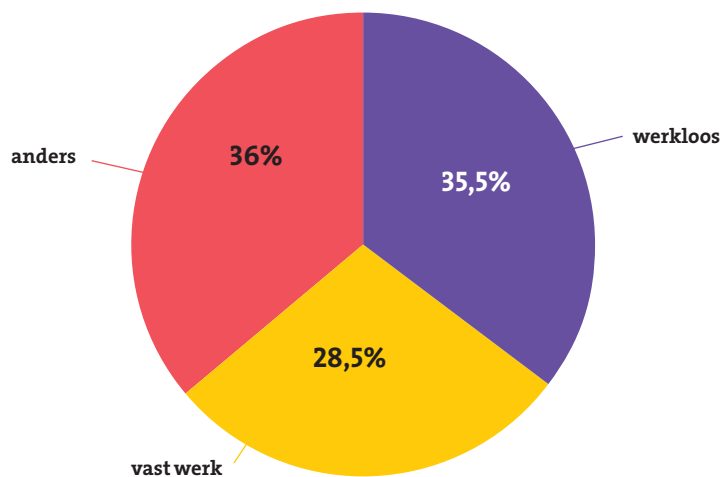
Overig

247

In 2019 kwam het grootste deel van onze cliënten onder reclasseringstoezicht te staan na een voorwaardelijke veroordeling (3.376) of schorsing van de voorlopige hechtenis (2.011). 630 cliënten kwamen onder toezicht van Reclassering Nederland door een Penitentiair Programma en/of Elektronisch Toezicht en 430 cliënten door een voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.).

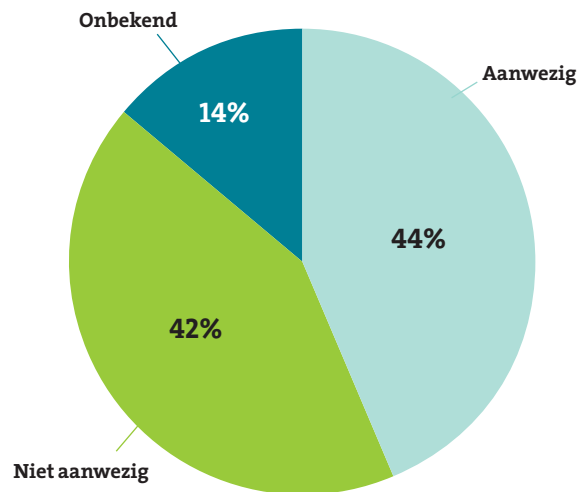
Werksituatie

Van de toezichtcliënten van Reclassering Nederland had in 2019 zo'n 29% vast werk. Zo'n 35% van de populatie was werkloos. 36% had een andere zinvolle dagbesteding (studie, zorgtaken), was op zoek naar werk, werkte op onregelmatige basis, was met pensioen of afgekeurd voor werk.

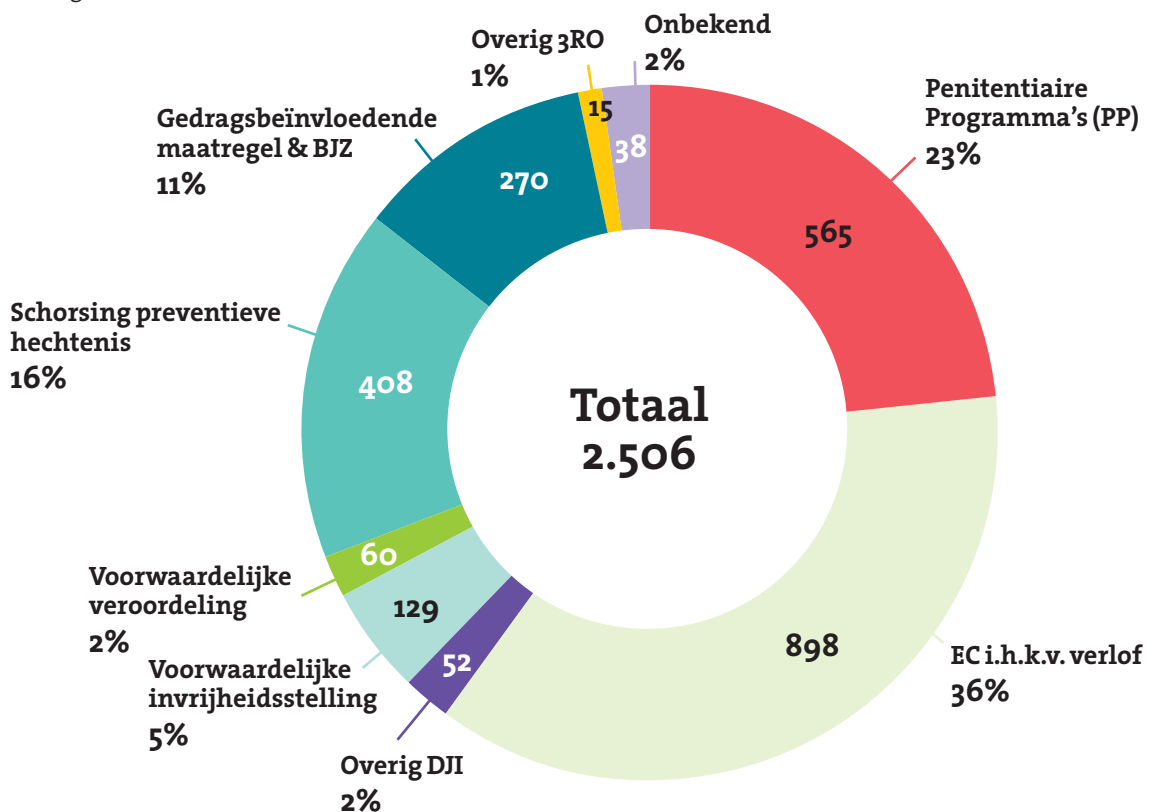
Psychische problematiek

Mensen met een licht verstandelijke beperking komen vaker in aanraking met justitie. Daarom zijn reclasseringswerkers goed opgeleid om deze mensen te begeleiden. Ook mensen met psychische problematiek komen met justitie in aanraking. De reclassering verwijst deze mensen door naar psychische hulpverlening wanneer dit noodzakelijk blijkt om de kans op recidive te verminderen. Van de toezichtcliënten van Reclassering Nederland was in 2019 44% licht verstandelijk beperkt of had psychische problematiek. Bij 42% was dit niet het geval. Van 14% was dit onbekend.

Aanleiding inzet EC

Bij 2.506 verdachten en veroordeelden werd in 2019 een enkelband omgelegd door Reclassering Nederland. 3RO breed gaat het om 3.374 aansluitingen - ook de SVG en het Leger des Heils

Reclassering in beeld

Hoe werken de drie reclasseringsorganisaties aan het veiliger maken van de samenleving? Wie zijn onze cliënten, wat doen wij en hoe vaak? Bekijk hiervoor de webpagina <https://www.reclassering.nl/over-de-reclassering/reclassering-in-beeld>

Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht kwam in 2019 vier maal bijeen voor reguliere vergaderingen. Tevens vonden diverse themabesprekingen, een strategiesessie, werkbezoeken en de jaarlijkse zelfevaluatie van de raad plaats. De raad laat zich breed informeren en spreekt onder meer regelmatig met de ondernemingsraad en voert jaarlijks een gesprek met de vijf regiodirecteuren. Reclassering Nederland werkt intensief samen met de twee andere reclasseringsorganisaties, Stichting Verslavingsreclassering GGZ en Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering. Ook op het niveau van de raad van toezicht zijn gedachten met de SVG en LJ&R gewisseld over (de toekomst van) het reclasseringswerk.

Het meerjarig perspectief waarlangs Reclassering Nederland haar ambities vorm geeft, kan rekenen op steun van de raad van toezicht. Onder de noemer *'Bevlogen teams in buurt en bajes'* wordt een steviger verbinding gelegd met samenwerkingspartners op lokaal niveau en met het gevangeniswezen. Voor het leveren van kwalitatief goed reclasseringswerk is samenwerking met lokale partners 'in de buurt', zoals met wijkteams, woningbouwverenigingen en zorgaanbieders, in toenemende mate van belang. Datzelfde geldt voor het gevangeniswezen; gebruik maken van elkaars kennis en expertise maakt het werk effectiever. Samen met de Dienst Justitiële Inrichtingen werkt de reclassering aan een toekomstbestendige, optimale samenwerking 'in de bajes'. In haar strategie-sessie heeft de raad van toezicht uitgebreid stilgestaan bij deze ontwikkelingen en de wijze waarop de ambities vorm krijgen in pilots en gerichte lokale initiatieven.

Dat in het meerjarig perspectief ook wordt gesproken over 'bevlogen teams' zegt iets over de wijze waarop Reclassering Nederland invulling wil geven aan het reclasseringswerk in het algemeen en aan de ambities op het gebied van 'buurt en bajes' in het bijzonder. De stichting besteedt expliciet aandacht aan werken in teamverband, sturen op vertrouwen en daarbij passend leiderschap. De raad van toezicht ondersteunt deze ontwikkeling van harte en volgt deze dan ook aandachtig.

De raad van toezicht werd tijdens een werkbezoek aan de regio Oost dan ook onder meer bijgepraat over een experiment met zelforganisatie. Het beleggen van meer verantwoordelijkheden bij medewerkers leidt tot extra werkplezier, maar legt ook dilemma's bloot.

Het heeft invloed op de manier van onderlinge samenwerking en het leiderschap. Tijdens dit werkbezoek werd overigens ook aandacht besteed aan een initiatief om te komen tot een nieuwe, toekomstbestendige organisatie van de werkstraf. In 2020 laat de raad van toezicht zich nader informeren over de resultaten van de pilot en de mogelijke nieuwe inrichting van het werkstrafproces, die gericht is op een 'snelle, zekere en veilige' uitvoering.

In samenspraak met het ministerie van Justitie en Veiligheid en de andere twee reclasseringsorganisaties is de afgelopen jaren gewerkt aan een model waarin aan de hand van kwaliteitsindicatoren extern verantwoording wordt afgelegd. Na een periode van schaduwdraaien vormt het nieuwe model vanaf 2021 de basis voor de verantwoording richting het ministerie. Reclassering Nederland streeft ernaar om de wijze waarop zij extern verantwoording aflegt in lijn te brengen met de aspecten waarop zij intern stuurt. In een themabespreking heeft de raad van toezicht van gedachten gewisseld over de wijze waarop de verantwoordingsrelatie met het ministerie momenteel vorm krijgt.

Om de meerjarige ambities en plannen te realiseren, is ook een meerjarig inzicht in de begroting gewenst. De raad van toezicht hecht hier veel waarde aan. In 2019 is hier een begin mee gemaakt. Dit vergt echter ook een stabielere doorkijk op de financiën voor de komende jaren vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het ministerie heeft toegezegd hierop inspanningen te willen plegen. De druk op het budget van de reclassering is en blijft namelijk groot. Dat baart de raad van toezicht zorgen. In 2019 zijn structurele besparingen doorgevoerd om een begroting met

Om de meerjarige ambities en plannen te realiseren, is ook een meerjarig inzicht in de begroting gewenst.

een negatief resultaat te voorkomen. Echter, forse investeringen door het kabinet in opsporing en vervolging en de invoering van beleidswijzigingen, -intensiveringen en wetten werken door naar de reclassering en vragen hierdoor om extra inzet. In financiering voor deze inzet is te vaak niet voorzien wat leidt tot een disbalans tussen de gewenste inzet en de beschikbare middelen. De raad van toezicht volgt de door de organisatie te maken keuzes met aandacht, omdat niet uitgesloten kan worden dat deze effect hebben op de kwantiteit en kwaliteit van het reclasseringswerk.

Naast de reguliere onderwerpen die de tafel van de raad van toezicht passeren, zoals onder meer de begroting, de jaarrekening, de opvolging van de bevindingen uit de management letter, de wederom behaalde HKZ-R-certificering en de risicoanalyses, ging in 2019 de aandacht onder meer uit naar een controle door het ABP waaruit bleek dat er een fout is gemaakt bij de pensioenafdracht. Om dergelijke onjuistheden in de toekomst te voorkomen, heeft de bestuurder een quick scan laten uitvoeren op vergelijkbare bedrijfsvoering processen. Hieruit zijn lessen getrokken die worden gemonitord en gedeeld met de raad van toezicht. De raad constateert dat het verbeteren van de bedrijfsvoering voldoende aandacht van de bestuurder heeft.

In een themabespreking heeft de raad van toezicht gesproken over de mogelijke aanbesteding van justitiële interventies. De raad besprak de principiële bezwaren die hieraan kleven en constateerde dat een aanbesteding haaks zou staan op de strategische koers die de reclassering met steun van het ministerie van Justitie en Veiligheid is ingeslagen. Het ministerie bleek later in het jaar deze zienswijze te onderschrijven. De raad van toezicht is met de bestuurder van mening dat gedragsverandering een kerntaak van de reclassering is. De raad volgt dan ook met aandacht de inspanningen om te komen tot een verdere inhoudelijke doorontwikkeling van de interventies en een goede borging daarvan in het reclasseringswerk.

In 2019 had de raad van toezicht ook bijzondere aandacht voor de internationale werkzaamheden van de reclassering. Zo bracht de raad een bezoek aan Bureau Buitenland. Daarnaast werd diverse malen gesproken over de reclassering in het Caribisch gebied. Het ministerie van Justitie en Veiligheid besloot in 2019 tot een rechtstreekse subsidierelatie tussen het ministerie en Stichting Reclassering Caribisch Nederland. Reclassering Nederland vervult vanaf 2020 richting SRCN uitsluitend een ondersteunende rol. Deze beslissing lag in lijn met de wens van de raad van toezicht en raad van bestuur van Reclassering Nederland. Vanuit deze nieuwe verhoudingen wordt de goede samenwerking met de reclassering op de BES-eilanden voortgezet.

De raad van toezicht bestaat uit vijf leden. Voorzitter Liesbeth Spies en de leden Pauline Schuyt, Jan Hamming, Marieke Koek en Tom Groot.

In 2019 besloot de raad van toezicht tot het herbenoemen van Marieke Koek en Tom Groot als leden van de raad van toezicht. Zij zijn benoemd voor een tweede termijn van vier jaar, respectievelijk tot 1 juli 2023 en 1 januari 2024.

De raad van toezicht besloot tevens, na advies te hebben ingewonnen van de ondernemingsraad, tot het omzetten van het tijdelijke dienstverband van de bestuurder voor 1 jaar naar een dienstverband voor onbepaalde tijd.

Utrecht, 18 mei 2020

Mevrouw mr. drs. J.W.E. Spies
Voorzitter raad van toezicht

Liesbeth Spies

Burgemeester Alphen aan den Rijn

- Voorzitter bestuur Nederlands Genootschap van Burgemeesters
- Voorzitter Raad van Toezicht stichting Alzheimer Nederland
- Voorzitter bestuur vereniging Veilig Verkeer Nederland
- Lid bestuur Stichting Carnegie Heldenfonds
- Vice-voorzitter Eipa, European Institute for Public Administration
- Lid van het bestuur van Nationaal Groenfonds
- Lid VNG commissie Bestuur en Veiligheid

Marieke Koek

President Gerechtshof Den Haag

- Lid Regionaal Medisch Tuchtcollege Den Haag
- Lid Rotary Des Indes, Den Haag
- Secretaris Stichting Van Heek's Fonds

Tom Groot

Hoogleraar Management Accounting Vrije Universiteit Amsterdam

- Voorzitter Raad van Commissarissen archeologisch bedrijf Hendrik Brunsting Stichting/VU
- Directeur Limperg Instituut
- Lid raad van toezicht Pax voor Vrede
- Vice-voorzitter Raad van Toezicht van de Alrijne Zorggroep (tot 1 juni)

Pauline Schuyt

Hoogleraar Sanctierecht en Straftoemeting aan de Universiteit Leiden

- Bestuurslid Moddermanstichting
- Redactielid tijdschrift Sancties
- Redactielid Tijdschrift voor Rechtspraak en Straftoemeting
- Auteur Tekst & Commentaar Strafrecht
- Docent SSR Studiecentrum Rechtspleging
- Lid wetenschappelijke adviescommissie programma 'Koers en Kansen voor de Sanctieuitvoering'

Jan Hamming

Burgemeester gemeente Zaanstad

- Voorzitter Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
- Voorzitter Raad van Toezicht Movisie, landelijk kennisinstituut sociale vraagstukken
- Lid VNG commissie Bestuur en Veiligheid
- Voorzitter Sociaal Raadsleden Nederland (LOSR), tot september 2019
- Voorzitter Raad van Toezicht ROC Koning Willem I College, Den Bosch
- Lid bestuur Bouwfonds Cultuurfonds
- Lid Raad van Advies UWV WERKbedrijf
- Voorzitter bestuur Richard Krajcicek Foundation

Johan Bac

Algemeen directeur/bestuurder Reclassering Nederland

Geen nevenfuncties

KORTE BESCHRIJVINGEN
experimenten
van de projecten
**Effectieve
Praktijken**
en
**Selectie-ondersteunend
Model**
in het programma
**Samenwerking
DJI & 3RO**

Naast de acht experimenten van Effectieve Praktijken wordt in **Arnhem en Sittard** een selectie-instrument voor reclasseringsinzet ontwikkeld. Met dit instrument kunnen we methodisch bepalen voor welke gedetineerden de inzet van de reclassering nodig is en of het meerwaarde heeft. Het instrument krijgt als naam **Reclasseringsinzet Selectie Ondersteunend Model**, afgekort SOM.

1 Experimenten Effectieve Praktijken

1 Experimenten Selectie-ondersteunend Model (SOM)

We willen onderzoeken welke samenwerkingspraktijken het meest effectief en efficiënt zijn en hoe we het proces van veranderen landelijk het beste kunnen faciliteren. We zetten de spot op acht effectieve praktijken en twee experimenten met de ontwikkeling van een selectie-ondersteunend model (SOM).

- Het regiemodel.** JC Schiphol wil de haalbaarheid van een regiemodel onderzoeken waarbij één van de partijen namens de DJI-Reclassering-Gemeente de integrale intake kan doen om vervolgens vanuit de drie partijen, de inhoudelijke de regie te bepalen. Dit naast de bestaande basiswerkzaamheden en eigen expertise. (PI Schiphol).
- Warme overdracht/ ondersteuning naast of i.p.v. sanctie bij ongewenst gedrag.** Hoe help je mensen met LVB / psychische problemen en/of verslaving op een constructieve wijze hun detentieperiode door te komen, risico's te verminderen en de kans op een gefaseerde terugkeer naar de samenleving te vergroten. Voorondersteld wordt dat onder andere een gedegen (warme) overdracht daarbij helpend is. Hoe stel je daarbij de regie van de justitiabele centraal en maak je hem regisseur van zijn plan? Met aanvullend aandacht voor het sociaal netwerk waar hij naar terugkeert. (PI Heerhugowaard).
- Risico-inventarisatie.** Het organiseren van volledige en kwalitatief hoogwaardige inventarisatie gebaseerd op RISC en het verwerken van de opbrengsten bij beslissingen tijdens het D&R traject. Centraal staan hierbij risico's en de slachtofferbelangen op het moment van overwegen van vrijheden. Daarnaast is er de ambitie om gedurende het volledige detentieverloop verantwoord keuzes te maken ten aanzien van de inzet van interventies, gericht op risicobeheersing. Zodra beschikbaar, zal ook de binnen het GW-ontwikkelde risicoscreener een plek krijgen in het werkproces van dit experiment. (PI Zutphen & PI Zwolle)
- Eigen regie in de PI.** Hoe om te gaan met een late start voor gedragsverandering door de justitiabele terwijl een groot deel binnen vier maanden uit detentie is? In de huidige situatie wordt de justitiabele niet (altijd) betrokken bij het opstellen van een plan zodat er weinig draagvlak is. Het sociaal steunend netwerk wordt niet structureel betrokken en DJI en 3RO stellen afzonderlijk van elkaar een plan op waarbij onvoldoende gebruik wordt gemaakt van elkaars informatie en expertise. (PI Veenhuizen)
- ISD, samen verantwoordelijk voor continu traject.** Er zijn veel partijen op verschillende momenten betrokken bij stelselmatige daders, voor tijdens en na de maatregel ISD, die onvoldoende met elkaar verbonden zijn. Dit gaat ten koste van de continuïteit en het beoogde resultaat. Hoe maak je gebruik van elkaars kennis en laat je het traject aansluiten op reeds doorlopen trajecten. Hoe worden justitiabelen voldoende meegenomen/geïnformeerd gedurende dit traject? Hoe en wanneer kan de reclasseringsbegeleiding reeds aanvangen? Welke afstemming en monitoring organiseren je? Hiernaast is er de ambitie om concreet in beeld te krijgen welke interventies en/of voorzieningen ontbreken voor een verantwoord terugkeer naar de samenleving. (ISD inrichting Nieuwegein)
- Kort verblijf.** Hoe regel je de vijf basisvoorwaarden (ID-kaart, wonen, zorg, werk/inkomen en schulden) voor deze groep die snel weg is en welke meerwaarde kan de inzet van de reclassering hierbij hebben? Wat vraagt dat van de screening bij binnenkomst en op welk moment is reclasseringsbemoediging passend om tot re-integratie te komen en het terugdringen van risicofactoren? (PI Roermond)
- Samen aan de slag in de PPC.** Specifieke aandacht voor de doelgroep in het Penitentiair Psychiatrisch Centrum. Hoe verminder je als samenwerkingsverband DJI/3RO de recidive voor deze justitiabelen? En welke samenwerking met organisaties als Humanitas/Exodus/VRIJ past daarbij? (PI Vught)
- Werkzaamheden vroeghulpfase en integrale intake.** Experiment gericht op de vroegste fase van het strafrechtproces; hoe verbinden we de informatie vanuit vroeghulpfase/Veiligheidshuis aan de integrale intake en ISS als onderdeel van D&R. (PI Zaanstad)